

İlkokul 1. Sınıf Öğretmenlerinin Pandemi Döneminde Yüz Yüze Eğitime İlişkin Görüşleri

Primary School 1st Grade Teachers' Opinions on Face-to-Face Education During the Pandemic Period

İsmail YILMAZ¹

Elvan YILMAZ²

Behsat SAVAŞ³

Öz

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından alınan karar neticesinde pandemi sürecinin etkisiyle 2020-2021 eğitim yılının yüz yüze ve uzaktan eğitimin birlikte yürütüldüğü karma modelle başlaması uygun görülmüştür. İlkokul 1. sınıf öğretmenleri yaklaşık 8 hafta boyunca haftada iki gün yüz yüze ve bir gün uzaktan eğitim faaliyeti yürütmüştür. Çalışmanın amacı pandemi döneminde yüz yüze eğitim yapan ilkokul birinci sınıf öğretmenlerinin görüşlerini, yaşadıkları sorunları ve olası çözüm önerilerini ortaya çıkarmaktır. Bu çalışmada içerik analizi araştırma deseni kullanılmıştır. Çalışmaya Isparta ilinde maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemiyle seçilen 6 farklı okulda görev yapan 23 ilkokul 1. sınıf öğretmeni katılmıştır. Katılımcılardan bazıları ile yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bazı katılımcılara görüşme formu e-posta aracılığıyla ulaştırılmıştır. Elde edilen veriler üzerinde içerik analizi yapılmıştır. Verilerden yola çıkılarak kodlar ve temalar oluşturulmuştur. Araştırmanın güvenilirliğini arttırmak için veriler üç farklı araştırmacı tarafından farklı zamanlarda incelenmiş ve ortak kodlar belirlenmiştir. Katılımcılar karma yöntemde ders sürelerinin sınırlılığı, hastalığın bulaşma riski, öğretim sürecinde karşılıklı etkileşimin sınırlanmasını başlıca sorunlar olarak belirtmiştir. Maske kullanımı ve sosyal mesafe kuralı ile temassızlığın sınıf ortamını ilginç kıldığını açıklamışlardır.

Anahtar Kelimeler: Pandemi, yüz yüze eğitim, sınıf öğretmeni

Abstract

With the effect of the pandemic process of the Ministry of National Education, it has been deemed appropriate that the 2020-2021 academic year will start with a mixed model in which face-to-face and distance education is conducted together. Primary school 1st grade teachers taught face-to-face and one day distance education two days a week for approximately 8 weeks. The aim of the study is to reveal the views of primary school first grade teachers who teach face to face during the pandemic period, their problems and possible solutions. Content analysis research design was used in this study. 23 primary school 1st grade teachers working in 6 different schools in the city of Isparta, selected with the maximum diversity sampling method, participated in this study. Face-to-face meetings were held with some of the participants. The interview form has been delivered to some participants by e-mail. Content analysis was made on the data obtained. Codes and themes were created by examining the data. In order to increase the reliability of the study, the data were examined at different times by three different researchers and common codes were determined. In the mixed method, the limitation of the course time, the risk of Covid-19 contamination, and the limitation of mutual interaction in the teaching process were stated as the main problems. Primary school teachers explained that the use of masks and the social distance rule, non-contact makes the classroom environment interesting.

Keywords: Pandemic, face to face education, primary school teacher

¹ Müdür Yardımcısı, Naşide Halil Gelendost İlkokulu, Isparta-Türkiye, ismailylmz32@gmail.com

² Öğretmen, Balcı İlkokulu, Isparta-Türkiye, lvn_gs@hotmail.com

³ Doç. Dr., İzmir Demokrasi Üniversitesi, İzmir-Türkiye, behsatsavasb@gmail.com

GİRİŞ

Dünya Dünya Sağlık Örgütü 5 Ocak 2020 tarihinde daha önce insanlarda tespit edilmemiş yeni bir korona virüs tanımlanmıştır. Başlangıçta 2019-nCoV olarak ifade edilen bu hastalık, daha sonra Covid-19 olarak adlandırılmış ve Çin’de ortaya çıktıktan sonra, üç ay gibi kısa bir süre içerisinde tüm dünyayı etkisi altına almıştır (WHO, 2020). Diğer ülkeler gibi ülkemiz de bu virüsten etkilenmiş ve Sağlık Bakanlığı tarafından yapılan açıklamaya göre 11 Mart 2020 tarihinde ülkemizde ilk vaka görülmüştür (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2020). Aynı tarihlerde Dünya Sağlık Örgütü tarafından Covid-19 dünyanın büyük bir kısmını etkileyen pandemik bir hastalık olarak ilan edilmiştir. Pandemi, bir salgının belirli bir bölgenin de dışına taşarak, büyük bir nüfusu ve hatta bütün bir insanlığı etkilemeye başlaması olarak ifade edilmektedir (Aslan, 2020; Merriam-Webster, 2020).

Bulaşıcılığı yüksek olan Covid-19 pandemisi dünya genelinde bir panik ve tedirginlik oluşturmuş, “evde kalın” çağrısını desteklemek için ülkeler eğitim süreçlerine geçici süre ara vermişler, bunun yerine öğrencilerini olanaklar ölçüsünde uzaktan eğitime yönlendirmişlerdir (Üstün ve Özçiftçi, 2020). Ülkemizde de 11 Mart 2020’de ilk vakanın görülmesinin ardından 14 Mart 2020 tarihinden itibaren Milli Eğitim Bakanlığı tarafından alınan kararla tüm ilkokul, ortaokul ve liselerde öncelikle 6-10 Nisan 2020 tarihleri arasında olması planlanan ara tatil öne çekilmiş ardından ise 2019-2020 eğitim yılının uzaktan eğitimle tamamlanmasına karar verilmiştir. Önceki yıllarda MEB tarafından hazırlanan Eğitim Bilişim Ağı (EBA) alt yapısı ve içerikleri güçlendirilmiş, TRT bünyesinde EBA ilkokul, EBA ortaokul ve EBA lise TV kanalları hızla yayın hayatına başlamış öğretmen ve öğrenciler uzaktan eğitim faaliyetleri için bu platformlara yönlendirilmiştir. Yaz tatili döneminde de TV kanalları ve EBA internet sitesi üzerinden eğitici programlar, konu tekrarları, etkinlikler vb. yayınlar yapılarak yaz döneminde de eğitim sürecine desteğe devam edilmiştir. MEB tarafından alınan kararla 2020-2021 eğitim yılının uzaktan ve yüz yüze eğitimin birlikte uygulanacağı karma bir modelle açılacağı açıklanmıştır (MEB, 2020a). Yeni öğretim yılı öncesinde 31 Ağustos-18 Eylül 2020 tarihleri arasında üç hafta süreli telafi eğitimi planlanmış ve mart-haziran döneminde uzaktan eğitimle işlenen kritik öneme sahip kazanımların uzaktan eğitim araçlarıyla tekrar edilmesine karar verilmiştir.

Ülkemizde MEB tarafından alınan kararla birlikte 2006-2007 öğretim yılından itibaren ilkokul birinci sınıf öğrencileri için eğitim yılı diğer sınıflara göre bir hafta erken başlamakta ve bu ilk haftada öğrenciler uyum eğitimine alınmaktadır (MEB, 2017). Okula uyum eğitimi ile öğrencilerin; öğretmenini, sınıfını, okulun bölümlerini, arkadaşlarını tanıması ve okula daha kolay uyum sağlayabilmesi için oryantasyon çalışmaları gerçekleştirilmektedir. 2020-2021 eğitim yılında ise Covid-19 ile mücadele tedbirleri kapsamında MEB tarafından alınan kararla sadece okul öncesi ve ilkokul birinci sınıf düzeyinde yüz yüze eğitime başlanmasına karar verilmiştir (MEB,2020a). Bununla birlikte sınıfların mevcutları dikkate alınarak iki gruba ayrılmasına, uyum haftasında her öğrenci grubunun bir gün, uyum haftasından sonraki haftalarda ise her öğrenci grubunun haftada iki gün 30’ar dakikalık beş ders saati yüz yüze eğitime katılmasına, haftanın bir günü tüm sınıfın uzaktan eğitim yoluyla yüz yüze eğitimde işleyemediği derslerin işlenmesine karar verilmiştir. MEB Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından eğitim kurumlarına gönderilen yazı ile birlikte 12 Ekim tarihinden itibaren ilkokul 2, 3 ve 4. sınıf öğrencilerinin de yüz yüze eğitime başlamasına ve günlük ders saati sayısının 5’ten 6’ya çıkarılmasına karar verilmiştir (MEB, 2020b).

16-20 Kasım 2020 tarihleri arasında öğrenciler ve öğretmenler ara tatil yapmış, alınan yeni karar gereği ara tatil sonrasında Sağlık Bakanlığı tarafından günlük olarak açıklanan Koronavirüs tablosundaki vaka sayılarındaki artış ve Cumhurbaşkanlığı tarafından alınan yeni önlemler kapsamında MEB Ortaöğretim Genel Müdürlüğü’nün 19 Kasım 2020 tarih ve 16964289 sayılı yazısı ile tüm sınıflar düzeyinde eğitim faaliyetlerinin 20 Kasım 2020-04 Ocak 2021 tarihleri arasında uzaktan eğitim araçlarıyla sürdürülmesine karar verilmiştir (MEB, 2020c). Bu durumda

ilkokul birinci sınıf öğretmenleri 21 Eylül- 13 Kasım tarihleri arasında yaklaşık 8 hafta yüz yüze eğitim yapmışlardır.

Okuduğunu anlayan, anladığını da içinde yaşadığı ortamı geliştirmek amacıyla çeşitli yönlerden kullanabilen fonksiyonel okuyucuların yetiştirilmesi, eğitim ve öğretimin de buna göre düzenlenmesi tüm gelişmiş ülkelerin benimsediği bir amaçtır (Akyol, 2005). Bununla birlikte birinci sınıf okuma yazma öğretimi, temel matematik kavramları, günlük yaşam becerileri vb. kazanımlar için kritik dönemdir ve bu kazanımların, öğrencilerin hem bilişsel hem de duyuşsal gelişimi açısından mümkün olduğunca yüz yüze işlenmesi, yeri geldiğinde görsel materyallerle bazı zamanlarda ise özellikle yazma etkinliklerinde örneğin kalem tutuşunu gösterme veya düzeltme gibi yakın teması gerekli kılar. Fakat pandeminin olumsuz etkilerinden korunmak ve yayılımını engellemek için yüz yüze eğitim her birinci sınıf öğrencisi için iki günle sınırlandırılmıştır. Bu durum birinci sınıf öğretmenleri, öğrenciler ve veliler açısından durumu daha da zorlaştırmıştır. Bu nedenle, çalışma özellikle ilkokul birinci sınıf öğretmenlerinin pandemi döneminde gerçekleştirdikleri yüz yüze eğitime ilişkin görüşlerini, yaşadıkları güçlükleri ve olası çözüm önerilerini ortaya çıkarmak için yapılmıştır.

Kuramsal Çerçeve

Pandemi döneminde uygulanan eğitim süreçleri ve pandeminin eğitime etkisi üzerine çeşitli çalışmalar yapıldığı görülmüştür. Bu çalışmalar incelendiğinde yapılan çalışmalarda genellikle pandemi konusunda ve uzaktan eğitim hakkında öğretmenlerin, öğretmen adaylarının veya öğrencilerin görüşlerinin yer aldığı görülmüştür.

Keskin ve Kaya (2020) yaptıkları çalışmada çeşitli üniversitelerden öğrencilerin pandemi döneminde web tabanlı uzaktan eğitim hakkındaki görüşlerini incelemiş ve uzaktan eğitimin yüz yüze eğitim kadar etkili olmadığı ve uzaktan eğitimle edinilen bilgilerin çabuk unutulduğu sonucuna varmıştır. Bakioğlu ve Çevik (2020) çalışmalarında devlet okulları ve özel okullarda görev yapan 75 fen bilimleri öğretmenin uzaktan eğitime ilişkin görüşlerini incelemişler ve bu süreçte öğretmenlerin öğrencilerde oluşabilecek bilgi eksiklikleri nedeniyle kaygılı oldukları, uzaktan eğitim sürecinde kendilerini yetersiz hissettikleri, buna rağmen kendilerini geliştirme fırsatı yakaladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bozkurt (2020) ilköğretim öğrencilerinin uzaktan eğitime ilişkin algılarını incelemiş ve uzaktan eğitimde kuram ve uygulamanın dengeli bir şekilde uygulanmasının ve buna göre öğretim tasarımı yapılmasının anlamlı öğrenme deneyimleri sağlayacağı sonucuna ulaşmıştır. Arı ve Kanat (2020) çalışmalarında sosyal bilgiler ve fen bilimleri öğretmen adaylarının Covid-19 salgının hakkındaki görüşlerini ele almış ve öğretmen adaylarının çevrim içi eğitim konusunda ilerleme kaydedildiğini fakat çevrimiçi eğitimin yüz yüze eğitimin yerini tutamayacağını düşündükleri sonucunu ortaya çıkarmıştır. Devran (2020) ise çalışmasında Yakınoğlu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsüne devam eden 9 doktora öğrencisinin görüşlerini almış ve dijital eğitimin öneminin artacağı sonucuna ulaşmıştır. Kantos (2020) 'Sınıf Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitimi ile İlgili Düşünceleri' isimli çalışmasında pandemi döneminde uzaktan eğitimin ilkokul öğrencileri için uygun olmadığı ve ilkokullar için yüz yüze eğitimin her zaman için ilk seçenek olması gerektiği sonucuna ulaşmıştır. Kaysi (2020) üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı 'Covid-19 Salgını Sürecinde Türkiye'de Gerçekleştirilen Uzaktan Eğitimin Değerlendirilmesi' isimli çalışmasında salgın gibi zorunlu durumlar haricinde uzaktan eğitimin tüm kademelerdeki öğrencilere uygulanması yerine, farkındalık düzeyi yüksek öğrencilere uygulanmasının daha etkili olabileceği ve uzaktan ve yüz yüze eğitimin birlikte kullanılması gerektiği sonucuna ulaşmıştır. Can (2020) çalışmasında pandeminin pedagojik yansımalarını incelemiş ve pandeminin, Türkiye'de açık ve uzaktan eğitim sisteminin altyapı, erişim, güvenlik, içerik, tasarım, uygulama, kalite, mevzuat ve pedagojik açıdan güçlendirilmesi gerektiğini ortaya çıkardığını belirtmiştir. Sirem ve Baş (2020) ise okuma becerisi güçlüğü yaşayan ilkokul öğrencilerinin ve bu öğrencilerin velilerinin görüşünü aldıkları 'Okuma Güçlüğü Olan İlkokul Öğrencilerinin Covid-19 Sürecinde Uzaktan Eğitim Deneyimleri' isimli çalışmada uzaktan eğitim faydalı olsa dahi öğrencilerin arkadaşları ve öğretmenleri ile görüşmelerinin sağlanmasının, öğrencilerin motivasyonu açısından önemli olduğu bulgusuna ulaşmıştır. Özer ve Suna (2020)

yaptıkları 'Effects of COVID-19 Pandemic on Education' isimli çalışmada pandeminin eğitime etkisini ele almış, MEB'in EBA altyapısını güçlendirmesinin ve EBA TV kanallarının yayına başlatmasının olumlu adımlar olduğunu, ilerleyen süreçte eğitimin daha çok dijitalleşeceğini ve bu durumun fırsat eşitliği ilkesi açısından değerlendirilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Obalar (2009) 'İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin İlk Okuma Yazma Becerileri İle Sosyal Duygusal Uyum ve Zekâ Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi' isimli doktora tezinde öğrencilerin, sosyal duygusal uyum düzeyleri yükseldikçe okuma yazma becerisi ölçeklerinden aldıkları puanların da yükseldiğini ve öğrencilerin okuma yazma becerileri ile sosyal duygusal uyum ve zekâ düzeyleri arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunduğu sonucuna ulaşmıştır. Öğrencilerin okula karşı olan sosyal ve duygusal uyumlarının öğrencilerin okulla, öğretmeniyle ve sınıfıyla bağ kurmasına bağlı olduğu düşünüldüğünde ilkokul birinci sınıflar için yüz yüze eğitimin önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Covid-19 pandemisinin tüm olumsuz etkilerine rağmen yaklaşık sekiz hafta boyunca (21 Eylül-13 Kasım) uzaktan eğitim çalışmaları ile birlikte yüz yüze eğitim faaliyetleri yürüten ilkokul 1. sınıf öğretmenlerinin karma eğitim modeli hakkındaki görüşleri önemlidir. Bu çalışmanın temel amacı ilkokul 1. sınıf öğretmenlerinin pandemi dönemindeki karma eğitim modeli hakkında genel görüşlerini alarak bir değerlendirme yapmaktır. Bununla birlikte süreçte yaşanan aksaklıkları, sürecin pandemi öncesi dönemdeki eğitim etkinlikleri ile arasındaki farklılıkları ortaya çıkarmaktır. Aynı zamanda pandemi koşullarında eğitiminde verimliliği arttırmak üzere yapılabilecek düzenlemeler hakkında öğretmen görüşlerini ortaya koymaktır.

Çalışmada araştırmanın amacına bağlı olarak aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- 1.İlkokul birinci sınıf öğretmenlerinin pandemi döneminde uygulanan hibrid (karma) eğitim modeline ilişkin genel görüşleri nelerdir?
- 2.İlkokul birinci sınıf öğretmenlerinin pandemi döneminde yüz yüze eğitim sürecinde karşılaştıkları güçlükler nelerdir?
- 3.Pandemi öncesi ve pandemi döneminde birinci sınıf öğretmeni olmanın arasındaki farklar nelerdir?
- 4.İlkokul birinci sınıf öğretmenlerinin pandemi döneminde eğitim sürecini daha verimli hale getirmek için yapılabileceklerle ilişkin önerileri nelerdir

YÖNTEM

Araştırmanın Deseni

Çalışmada pandemi döneminde yüz yüze eğitim yapan ilkokul birinci sınıf öğretmenlerinin görüşlerini, yaşadıkları sorunları ve olası çözüm önerilerini ortaya çıkarmak için nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Durum çalışması; tek bir durum ya da olayın derinlemesine boyutsal olarak incelendiği, verilerin sistematik bir şekilde toplandığı ve gerçek ortamda neler olduğuna bakıldığı bir yöntemdir. Elde edilen sonuçlarla olayın neden o şekilde olduğu ve gelecek çalışmalarda nelere odaklanılması gerektiğini ortaya koyar (Davey, 1991;Okumuş ve Subaşı,2017). Durum çalışması olayları derinlemesine irdeleyebilmeyi sağlar. Bu nedenle bu çalışmada durum çalışması araştırma desenini kullanılması uygun görülmüştür. Aynı zamanda durum çalışması deseniyle elde edilen bulguların gerçeklik açısından çok güçlü olması, elde edilen bulguların anlaşılması ve yorumlanmasının kolay olması gibi nedenler de bu araştırma deseninin seçilmesinde etkili olmuştur.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, Isparta ilinde bulunan 6 farklı devlet okulunda 2020-2021 eğitim yılında ilköğretim birinci sınıf öğretmeni olarak görev yapan ve çalışmaya gönüllü olarak katılmak isteyen sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Çalışma yapılacak okullar belirlenirken farklı sosyo-ekonomik düzeylerden, farklı kültür yapılarının bulunduğu bölgelerden ve yabancı uyruklu vatandaşların-mültecilerin yoğun olarak yaşadığı mahallelerde bulunan okullar seçilerek veri çeşitliliği sağlanmaya çalışılmıştır. Araştırmada olasılıklı olmayan örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme tekniği kullanılmıştır. Maksimum çeşitlilik örnekleme yönteminde örneklem, problemle ilgili olan ve kendi içinde benzersiz, değişken ve farklı durumlardan oluşacak şekilde belirlenmektedir. Bu doğrultuda çeşitlilik gösteren durumlar arasında herhangi bir ortak ya da paylaşılan olguların olup olmadığını bulmaya çalışmak ve bu çeşitliliğe göre problemin farklı boyutlarını incelemek hedeflenir (Marczyk vd., 2005; Baltacı, 2018).

Çalışmaya 23 sınıf öğretmeni gönüllü olarak katılmıştır. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinden 14'ü (%60,87) kadın öğretmenlerden ve dokuzu (%39,13) erkek öğretmenlerden oluşmaktadır.

Öğretmenlerin mesleki kıdemi incelendiğinde; çalışmaya katılan dört öğretmenin (%17,39) kıdeminin 10 yıl ve daha az olduğu, sekiz öğretmenin (%34,78) 11 -20 yıl arasında görev yaptığı, dokuz öğretmenin (%39,13) 21-30 yıl arasında görev yaptığı ve iki öğretmenin ise (%8,70) 30 yıldan daha fazla süredir öğretmenlik mesleğini yaptığı görülmüştür.

Sınıf öğretmenlerinin birleştirilmiş sınıf dâhil kaçınıcı defa birinci sınıf öğretmeni olarak görev yaptıkları incelendiğinde ise; dokuz öğretmenin (% 39,13) beş veya daha az birinci sınıf öğretmenliği yaptığı, 11 öğretmenin (%47,83) 6-10 kez birinci sınıf öğretmenliği yaptığı ve üç öğretmenin (% 13,04) 10 defadan fazla birinci sınıf öğretmenliği yaptığı sonucuna ulaşılmıştır.

Veri Toplama Aracı

Araştırma sürecinde veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmacılar tarafından bir görüşme formu oluşturulmuştur. Oluşturulan form öncelikle altı sınıf öğretmenin görüşüne sunulmuştur. Yapılan değerlendirme sonucunda formda yer alan bir soru düzenlenmiştir. Düzenleme yapılan soruda yabancı uyruklu öğrencilerin dil problemi ve okuma yazma öğretimi ilişkisi üzerinde durulmuş, öğretmenler her sınıfta yabancı uyruklu öğrenci bulunmadığını, bazı yabancı uyruklu öğrencilerin Türkçe konuşmayı bilerek okula geldiğini belirtmiştir. Ayrıca öğretmenlerin bu sorunun yüz yüze eğitim sürecinde yer alan genel sorunlardan biri olduğunu belirtmeleri üzerine bu soru değiştirilerek genelleştirilmiş bir soru haline getirilmiştir. Ardından görüşme formu eğitim fakültesinde görev yapan iki uzman eğitimciye gönderilmiş ve eğitimci üyelerinin de görüş ve düşünceleri alınarak görüşme formuna son şekli verilmiştir. Görüşme formunun açık ve anlaşılır olup olmadığını kontrol etmek için iki sınıf öğretmeni ile pilot uygulama yapılmıştır. Hazırlanan görüşme formu öğretmenlerle yüz yüze görüşme yapılarak veya e-mail aracılığıyla ulaştırılarak araştırma için gerekli olan veriler toplanmıştır. Yapılan yüz yüze görüşmeler yaklaşık 30 dakika sürmüş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar araştırmacılar tarafından yazılarak not edilmiştir. Elektronik ortamda e-mail aracılığıyla araştırmaya katılan öğretmenlerden ise görüşlerini yazılı olarak aktarmaları ve düşüncelerini ayrıntılı olarak belirtmeleri istenmiştir. Ayrıca araştırmanın güvenilirliğini sağlamak için her öğretmene aynı sorular yöneltilmiş, çalışmaya sadece gönüllü öğretmenler dahil edilmiştir. Katılımcıların verdiği cevaplar arasındaki tutarlılığa bakılmış ve araştırma sonuçları araştırmaya katılan öğretmenlerle paylaşılmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada toplanan veriler analiz edilirken içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi; olgu ya da olay hakkında farklı temalar oluşturularak ve bu temalarında altında kodlar belirleyerek çalışmanın yorumlanmasıdır. Yazılı ve sözlü materyallerin sistemli ayrıntılı bir analizi olan içerik analizi söylemlerin kodlanarak sayısallaştırılması olarak ifade edilir (Yıldırım ve Şimşek, 2018).

Veri analizi sürecinde ilk önce görüşme formlarından elde edilen tüm veriler ve görüşme sırasında alınan notlar ortaya konmuştur. Tüm veriler üç araştırmacı tarafından dikkatle okunarak öncelikle kodlar oluşturulmuştur. Kodlar incelenerek temalar oluşturulmuştur. Oluşturulan kodlar ve temalar birlikte incelenerek karşılaştırılmış, veriler tekrar incelenmiş ve bunun sonucunda kodlara ve temalara son şekli verilmiştir. Ardından oluşturulan kodlar ve temalar incelenmiş böylece araştırmanın güvenilirliği artırılmaya çalışılmıştır. Son olarak araştırmanın bulguları tanımlanmış ve genel olarak yorumlanmıştır. Bununla birlikte katılımcıların görüşlerinin frekans değerleri çıkarılmış ve araştırmaya katılan kişilerin verdiği cevaplardan alıntılar yapılmıştır. Verilerin sunumunda bu frekans dağılımları ve alıntı cümlelerine yer verilmiştir.

BULGULAR

2020-2021 eğitim yılında MEB tarafından alınan kararla uygulanmaya başlanan karma model kapsamında ilkököl birinci sınıf öğretmenleri sınıf mevcutlarını dikkate alarak sınıflarını iki eşit gruba bölmüş ve her gruba iki gün yüz yüze eğitim yapmıştır. Aynı zamanda sınıf öğretmenleri yüz yüze eğitimde eksik kalan dersleri tamamlamak üzere haftada bir gün uzaktan eğitim yapmıştır.

Bu bölümde sınıf öğretmenlerinin pandemi döneminde yüz yüze eğitim uygulamalarına ilişkin görüşleri incelenmiştir. Elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmuştur. Çalışmaya katılan sınıf öğretmenleri Ö.1, Ö.2, Ö.3... Ö.22, Ö23 şeklinde kodlanarak katılımcıların birebir cümleleri aktarılmıştır.

1.Sınıf Öğretmenlerinin Karma Eğitim Modeline İlişkin Genel Görüşleri

Katılımcıların görüşleri incelendiğinde öğretmenlerin karma eğitim modelini hem kendi açılarından hem de öğrencilerin açısından değerlendirdikleri görülmüştür. Bu nedenle elde edilen bulgular öğretmen ve öğrenciler için farklı tablolar oluşturularak değerlendirilmiştir.

Tablo 1.Karma Eğitim Modelinin Öğretmenler Açısından Değerlendirmesi

<i>Öğretmenler Açısından Karma Model</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Karmaşa-karışıklık	14	35,0
Kaygı ve stres	12	30,0
Süre -Zaman	9	22,5
Dil problemleri	3	7,5
Devamsızlık	2	5,0

Tablo 1 incelendiğinde, birinci sınıf öğretmenlerinin 2020-2021 eğitim yılında uygulanan karma model hakkında genel olarak karmaşa hissettikleri görülmektedir. Öğretmenler sınıfın iki gruba ayrılmasının alışık olmadıkları bir durum olduğunu ve bu duruma alışıp yeni sınıf düzenini oluşturana kadar bir süre karmaşa yaşadıklarını belirtmiştir. Aynı zamanda öğretmenlerin kaygı ve stres yaşadıkları ortaya çıkmaktadır. Öğretmenler önceki yıllarda beş gün boyunca işledikleri kazanımları bu eğitim yılında iki günde işlemek zorunda hissettiklerini ve bu durumun kendilerinde kaygı ve strese neden olduğunu belirtmiştir. Bununla birlikte daha önceki senelerde beş gün yüz yüze eğitim yapılırken bu eğitim yılında iki gün yüz yüze eğitim yapılmasının ve ders saati süresinin 40 dakikadan 30 dakikaya düşürülmesinin özellikle harf öğretiminde sorunlar yaşanmasına neden olduğunu ifade etmişlerdir. Sınıfında yabancı uyruklu öğrenci bulunan öğretmenler bu öğrencilerle iletişim kurmanın zor olduğunu, öğrencilerin verilen yönergeleri anlamadıklarını ve bu durumun okuma yazma öğretimini güçleştirdiğini belirtmiştir. Ayrıca öğretmenler bazı öğrencilerin velilerinin ilgisizliği, hastalık, korku gibi nedenlerle okula devam etmediklerini ve bu durumun hem kendilerini hem de öğrencileri olumsuz etkilediğini ifade etmiştir. Aşağıda bu konu hakkında verilen öğretmen cevaplarından örnekler yer almaktadır.

Ö.2 "Öğretmenlik hayatım boyunca hiçbir sene bu seneki kadar karmaşa yaşamamıştım."

Ö.7 “Öğrencilerle çok az zaman geçiriyorum. Çocukları yeterince tanıma fırsatım olmadı. Bu durumda öğrettiğim harfleri öğrenemeyecekleri hissine kapılıyorum ve kendimi strese sokuyorum.”

Ö.11 “Harfleri öğretmek için zaten kısıtlı bir zamanım var. Bir öğrenci bile okula gelmese geriliyorum.”

Tablo 2. Karma Eğitim Modelinin Öğrenciler Açısından Değerlendirmesi

Öğrenciler Açısından Karma Model	f	%
Okula uyum	8	42,1
Anne-baba desteği	8	42,1
Devam-devamsızlık	3	15,8

Tablo 2 incelendiğinde öğretmen görüşlerinin genel olarak öğrencilerin okula uyumu ve velilerin sürece aktif katılımının önemi hususunda olduğu görülmektedir. Bununla birlikte öğretmenler öğrencinin okula devam etmesinin önemine değinmiştir. Öğretmenler bu sene pandemi koşulları nedeniyle uyum haftasında öğrencilerin sadece bir gün okula geldiğini belirtmiştir. Bunun sonucunda öğrencilerin öğretmenlerine, sınıfına ve arkadaşlarına uyumunun zaman aldığı ifade etmiştir. Ayrıca yüz yüze eğitimin iki günle sınırlı olması nedeniyle bu yıl velilere daha fazla iş düşüğünü söylemiştir. Öğrencilerin başarılı olmasının veli desteği ve öğrencinin okulda öğrendiklerini sıklıkla tekrar etmesiyle mümkün olacağını ifade etmiştir.

Örneğin Ö.4 “Yaptığım veli toplantısında velilerime bu sene zor bir süreçten geçtiğimizi ve ellerini taşın altına daha fazla koymaları gerektiğini belirttim. Çünkü bu sene önceki senelere benzemiyor. Veli desteği olmadan ve öğrenciler evde yeterince tekrar yapmazsa bazı öğrencilerim okuma yazma öğrenemeyebilir.”

Ö.9 ise düşüncelerini “Öğrencilerin okula uyum sağlamaları için yaklaşık bir ay boyunca her tenefüs onlarla oyunlar oynadım. Farklı etkinlikler yaptım. Öğrencilerin okulu sevmesi ve buraya isteyerek gelmesi çok önemli. Çünkü okulu sevmeyen bir çocuk burada asla başarılı olamaz.”

Pandemi Döneminde Yüz Yüze Eğitim Sürecinde Yaşanan Sorunlar

Tablo 3. Yüz Yüze Eğitim Sürecinde Yaşanan Sorunlar

Yaşanan Sorunlar	f	%
Eğitim süresinin az olması	21	21,43
Bulaşıcı hastalık riski	20	20,41
Maske kullanımı	16	16,33
Ders süresinin kısa olması	13	13,27
Velilerin ilgisizliği	11	11,22
Temizlik kurallarına uyum	9	9,18
Bazı öğrencilerin okula devam etmemesi	6	6,12
Zümrelerle iletişim eksikliği	1	1,02
Grupla eğitimin zorluğu	1	1,02

Tablo 3 incelendiğinde çalışmaya katılan 23 öğretmenin büyük bir kısmının eğitim süresinin (iki gün yüz yüze eğitimin) yetersiz olduğunu ve bulaşıcı hastalık riskini en önemli sorunlar olarak gördükleri ortaya çıkmaktadır. Bununla birlikte öğretmenler derste sürekli maske kullanmanın çok zor olduğunu, bazı zamanlarda nefes almakta zorlandıklarını ve öğrencilerin söylediklerini anlamakta zorlandıklarını ifade etmiştir. Öğretmenler 30 dakikalık ders süresinin yetersiz olduğunu ve bu şekilde kazanımları yıllık plana göre işlemekte zorlandıklarını belirtmiştir. Bazı öğretmenler velilerin öğrencileriyle hiç ilgilenmediklerini ve asıl sorunun bu olduğunu ifade etmiştir. Öğretmenler okulun ilk günlerinde hijyen ve temizlik konularına değindiklerini, veli toplantılarında bu konunun üzerinde durduklarını fakat buna rağmen bazı öğrencilerin temizlik ve hijyen kurallarına uymamalarının kendilerini riske attığını belirtmiştir. Bunların dışında öğrencilerin bir kısmının yüz yüze eğitime devam etmemesi, zümre öğretmenleriyle iletişimde

yaşanan eksiklikler ve sınıfın iki gruba ayrılarak eğitim yapılmasının karışıklığa yol açması diğer sorunlar olarak belirtilmiştir. Aşağıda yüz yüze eğitim sürecinde yaşanan sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri aktarılmıştır.

Ö.8 *“Kronik bir rahatsızlığım yok ama yine de Covid 19’a yakalanmaktan korkuyorum. Çünkü bu hastalığın bana nasıl etki edeceğini bilmiyorum.”*

Ö.14 *“Her bir öğrencimle iki gün yüz yüze ve bir gün uzaktan eğitim yapıyorum. Diğer sınıflarda olsa bu kadar zorlanmazdım ama birinci sınıf için iki gün yüz yüze eğitimi yetersiz buluyorum.”*

Ö.3 *“Maske kullanarak ders anlatmak çok zor. Bazen nefes alamadığımı hissediyorum. Bazı zamanlarda ise öğrenciler beni anlamadığı için maskemi çıkarmak zorunda kalıyorum.”*

Ö.19 *“Okulun ilk haftasında öğrencilerime temizliğin önemini anlattım. Buna rağmen bazı öğrenciler ve veliler temizlik kurallarına riayet etmiyor ve bu durum beni hastalığa karşı endişelendiriyor.”*

Pandemi Dönemi ile Önceki Dönemlerde Birinci Sınıf Öğretmeni Olma Arasındaki Farklılıklar

Katılımcılara görüşme formunda daha önce kaç kez birinci sınıf öğretmeni olarak görev yaptıklarına dair bir soru yöneltilmiştir. Elde edilen sonuçlar incelendiğinde katılımcıların en az üç kez ve en fazla 12 kez birinci sınıf öğretmeni olarak görev yaptıkları ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte öğretmenlerin genel olarak 6-10 defa birinci sınıf öğretmeni olarak görev yaptıkları görülmüştür. Bütün katılımcıların birinci sınıf öğretmenliği konusunda yeteri kadar deneyimli olduğu söylenebilir.

Tablo 4: Bu Dönemle Önceki Dönemler Arasındaki Farklılıklar

Farklılıklar	f	%
Maske kullanımı	19	34,55
Grupla eğitim	14	25,45
Öğle arasının olmaması	8	14,55
Kısa teneffüsler	6	10,91
Mesafeli sosyal yaşam	4	7,27
Temizliğin öneminin artması	4	7,27

Tablo 4 incelendiğinde öğretmenler açısından en büyük farklılığın maske kullanımı olduğu görülmektedir. Öğretmenler maske kullanımının Covid-19 salgınından korunmak için şart olduğunu fakat maske kullanmanın kendilerini kısıtladığını ve işlerini zorlaştırdığını ifade etmiştir.

Örneğin Ö.7 *“Bu dönemki en büyük farklılık şüphesiz hayatımıza giren maskeler.”* Diyerek görüşünü ifade etmiştir.

Ö.13 ise *“İl merkezine gelmeden önce köy okullarında çalışırken birleştirilmiş sınıf okutmuştum. O zamanda sınıfı gruba bölerek ders işledik ama bu durum ondan biraz daha farklı”* şeklinde grupla eğitim hakkındaki düşüncelerini ifade etmiştir.

Ö. 12 sosyal mesafeli yaşam konusunda *“Önceden öğrencilerim gelip bana sarıldığında mutlu olurdum, şimdi tedirgin oluyorum. Umarım sosyal ilişkilerimiz daha fazla zedelenmeden Covid-19 salgını biter de eski günlere döneriz.”* ifadelerini kullanmıştır.

Katılımcıların öğle tatili olmaması, teneffüs sürelerinin 15 dakikadan 10 dakikaya düşürülmesi ve temizliğin öneminin artmasını da diğer farklılıklar olarak ortaya koydukları görülmektedir.

Eğitim Sürecini Daha Verimli Hale Getirmek İçin Yapılabilecekler

Öğretmenlerin verdiği yanıtlar incelendiğinde öğretmenlerin çözüm önerilerinin hem yüz yüze eğitim boyutunda hem de genel boyutta olduğu görülmüştür. Bu nedenle öğretmenlerin görüşlerinden elde edilen bulgular iki farklı tablo halinde sunulmuştur.

Tablo 5: Yüz Yüze Eğitim Faaliyetlerinin Geliştirilmesi Hakkındaki Öneriler

<i>Yüz yüze eğitim hakkındaki öneriler</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Eğitim süresinin uzatılması	12	42,86
Okula devam etmeyen öğrencilerin sınıf tekrarı yapması	5	17,86
İlkokul müfredatının pandemi koşullarına göre güncellenmesi	5	17,86
Okullarda daha fazla temizlik görevlisi istihdam edilmesi	4	14,28
Okulların temizlik malzemesi ihtiyaçlarının karşılanması	2	7,14

Tablo 5 incelendiğinde katılımcılar haftada iki gün yüz yüze ve bir gün uzaktan eğitim süresinin yetersiz olduğunu ve bu sürenin arttırılması gerektiğini ifade etmiştir. Bazı öğrencilerin okula hiç gelmemesi bazı öğrencilerin ise sürekli devamsızlık yapması nedeniyle öğrenilmesi gereken kazanımları öğrenmeden bir üst sınıfa geçmelerinin hem o öğrenciyi hem diğer öğrencileri hem de öğretmenin performansını olumsuz etkileyeceği için bu öğrencilerin sınıf tekrarı yapmalarının daha yerinde olacağını belirtmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı'nın bu konuda okul yöneticilerine ve velilere yardımcı olması gerektiğini söylemiştir. Aynı zamanda ilkokul müfredatının pandemi koşullarına göre tekrar değerlendirilerek bazı kazanımların ileri kademelere aktarılmasının sınıf öğretmenlerinin işini kolaylaştıracağını savunmuştur. Ayrıca okullarda daha fazla temizlik görevlisi istihdam edilmesi ve okulların temizlik malzemesi ihtiyaçlarının karşılanması da katılımcıların diğer çözüm önerileridir.

Tablo 6: Eğitim Faaliyetlerinin Geliştirilmesi Hakkında Genel Öneriler

<i>Eğitim faaliyetlerinin geliştirilmesi hakkındaki genel öneriler</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Uzaktan eğitime erişim sorununun giderilmesi	10	20,0
EBA gibi platformların desteklenmesi ve sürekli geliştirilmesi	9	18,0
Yerli bir canlı ders platformu kurulması ve desteklenmesi	8	16,0
Öğretmenlerin teknolojik ihtiyaçlarının devlet tarafından karşılanması	8	16,0
Öğretmenlerin ekonomik koşullarının iyileştirilmesi	7	14,0
Millî Eğitim Bakanlığı'nın benzer durumlar için strateji geliştirmesi	4	8,0
Velileri bilinçlendirmek için kamu spotları hazırlanması	2	4,0
Türkçe bilmeyen veliler için kursların yaygınlaştırılması	1	2,0
Pandemi bittikten sonra rehabilitasyon çalışmaları yapılması	1	2,0

Tablo 6 incelendiğinde katılımcıların bazı öğrencilerin çeşitli nedenlerle EBA sistemine erişimde sıkıntı yaşadıklarını ve bu sorunun çözülmesi gerektiğini ifade etmiştir. Bununla birlikte EBA ve benzeri eğitim platformlarının alt yapısının güçlendirilmesi gerektiğini ve bu tür platformlara devlet tarafından destek verilmesi gerektiğini belirtmiştir. Aynı zamanda öğretmenlerinin ekonomik koşullarının iyileştirilmesinin ve teknolojik ihtiyaçlarının karşılanması gerektiğini ifade etmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından ilerleyen zamanlarda yaşanabilecek salgın hastalık, afet, seferberlik, çeşitli doğa olayları gibi eğitimi olumsuz etkileyen koşullara karşı bir strateji planı geliştirmesi gerektiği üzerinde durmuştur. Ayrıca kamu spotları yoluyla velilerin eğitimin önemi hakkında bilinçlendirilmesi, Türkçe bilmeyen veliler için Türkçe kurslarının yaygınlaştırılması ve öğretmenler, öğrenciler ve velileri için pandemi sonrasında rehabilitasyon çalışmaları yapılması diğer önerilerdir. Aşağıda çalışmaya katılan öğretmenlerin eğitim kalitesinin yükseltilmesi hakkındaki önerilerini içeren cümleler aktarılmıştır.

Ö.3 "Sınıftaki bazı öğrenciler hiç okula gelmedi ve uzaktan eğitime de bazen katılıyor. Velileri uyarmama rağmen durum değişmiyor. Böyle devam ederse korkarım ki hiçbir şey öğrenmeden sınıfı geçecekler."

Ö.4 "Bence okulumuzdaki temizlik görevlisi sayısı yetersiz. Bu koşullarda okulun her zamankinden daha temiz olması gerekiyor."

Ö.6 “Sınıftaki 2 öğrencinin evinde interneti yok bu yüzden EBA destek noktasına gitmek zorunda kalıyorlar. Öğrenciler buraya yürüyerek gittiklerini ve oraya varana kadar yorulduklarını söylüyorlar. Zaten yorgun oldukları derste de hemen belli oluyor.”

Ö.11 “EBA üzerinden canlı ders yaparken sistem beni zoom programına yönlendiriyor. Zoom programı İngilizce olduğu için bazen hangi tuşa basmam gerektiğini bilmiyorum. Keşke tamamen Türkçe bir program olsa o zaman dersleri daha kolay yapabiliirdim.”

Ö.14 “Evde kullandığım bilgisayarım biraz eskidi fakat yeni bilgisayarlar pandemiden sonra çok pahalandı. Açıkçası yeni bir bilgisayar alacak durumum yok. Bu yüzden evdeki bilgisayarım bozulana kadar onunla idare edeceğim.”

Ö.8 “Sınıftaki bazı veliler birkaç kelime dışında hiç Türkçe bilmiyor. Onlarla iletişim kuramıyorum Türkiye’de yaşayacaklarsa Türkçe öğrenmeleri şart. Halk Eğitim Merkezlerinde Türkçe kursları olduğunu duymuştum. Bana göre bu kurslar yaygınlaştırılmalı ve gerekirse bu kurslara gitmek zorunlu olmalı.”

Ö.22 “Öğretmenlerin maaşları diğer çoğu meslek grubuna göre daha düşük. Öğretmenlerin sürekli fedakâr olduğundan bahsediliyor fakat öğretmenlere hak ettikleri maaş verilmiyor. Eğitimin kalitesinin yükselmesi için önce öğretmenler hayatından memnun olmalı, geçim sıkıntısı çekmemelidir.”

SONUÇLAR ve TARTIŞMA

Araştırma sürecinde 2020 -2021 eğitim yılında Isparta ilinde 6 farklı okulda görev yapan 23 birinci sınıf öğretmeniyle görüşmeler yapılmıştır. Pandemi döneminde karma eğitim modeli uygulanmıştır. Özellikle çocuklar için ilkokul birinci sınıf eğitim hayatının temelini oluşturmaktadır. Okuma ve yazma becerilerinin ilk kazanıldığı dönem olması nedeniyle pandemide diğer sınıf düzeylerine göre daha uzun süre (yaklaşık 8 hafta) yüz yüze eğitim yapmaları kararı alınmıştır. Pandemi döneminde uzaktan eğitim üzerine çalışmalar bulunmaktadır. Bu çalışmalar genellikle pandemi döneminde uzaktan eğitim sürecine odaklanmıştır. Bu çalışmada ise diğer çalışmalardan farklı olarak ilkokul birinci sınıf öğretmenlerin 21 Eylül 2020-13Kasım 2020 tarihleri arasında gerçekleştirdikleri ve yaklaşık 8 hafta boyunca uzaktan eğitim süreci ile birlikte sürdürdükleri yüz yüze eğitim faaliyetlerine odaklanılmıştır.

Elde edilen bulgular incelenmiş ve aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Katılımcılara 2020-2021 eğitim yılında uygulanmaya başlanan karma eğitimle ilgili görüşleri sorulduğunda genel olarak yeni modeli karmaşa, stres, kaygı, süre, dil problemleri ve devamsızlık kavramlarıyla ifade ettikleri görülmüştür. Bakıoğlu ve Çevik (2020) ise tam tersine yüz yüze eğitim yapmamanın öğretmenlerde kaygı ve stres oluşturduğunu savunmaktadır. Bu kaygının sebebi öğrencilerin uzaktan eğitimle konuları yeteri kadar öğrenemeyeceklerini düşünmeleridir. Görüşme formları incelendiğinde birinci sınıf öğretmenlerinde karmaşa ve kaygı durumunun genelde dönem başında yaşandığı ve zaman ilerledikçe azaldığı sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların görüşlerine göre öğrenciler için eğitime ayrılan zamanın yetersiz olduğu, öğrenmenin kalıcı hale getirilmesi konusunda sıkıntı yaşadıkları, devamsız öğrencilerin sınıf düzeninin ve öğretmenlerin motivasyonunu olumsuz etkilediği anlaşılmaktadır. Kaysi (2020) yaptığı çalışmada yüz yüze eğitimin dışında uzaktan eğitim sürecinde de öğrencilerin devamsızlık sorunu olduğu, canlı derslere katılım ve derslerde etkileşimin düşük olduğu sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca yabancı uyruklu öğrencilerle ve velileriyle iletişim kuramama da diğer bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Kantos (2020) yaptığı çalışmada benzer şekilde öğretmenlerin öğrenciler ve velilerle iletişim sorunu yaşadığı sonucuna ulaşmıştır. Araştırmaya katılan birinci sınıf öğretmenleri genel olarak uzaktan eğitim yerine yüz yüze eğitimi tercih etmekte ve genel olarak iki gün olan yüz yüze eğitim süresinin yetersiz olduğundan şikayet

etmektedir. Kantos (2020) yaptığı çalışmada ilkokul öğretmenlerinin bu araştırmaya benzer şekilde uzaktan eğitim yerine yüz yüze eğitimi tercih ettikleri ve özellikle ilkokullarda uzaktan eğitim yerine şu anda uygulanmakta olan karma (hibrid) eğitim modelinin daha faydalı olacağı sonucuna ulaşmıştır.

Karma eğitim modeli öğrenciler açısından değerlendirildiğinde ise uyum haftasının pandemi koşullarından dolayı yetersiz uygulandığı, sınıfın iki gruba bölünmesinin ve haftada sadece iki gün yüz yüze eğitim verilmesinin öğrencilerin okula uyumunu olumsuz etkilediği ve haftada iki gün yüz yüze eğitimin yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kaysi (2020), Sirem ve Baş (2020), Arı ve Kanat (2020), Keskin ve Kaya (2020) yaptıkları çalışmalarda yüz yüze eğitimin uzaktan eğitimden daha etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır. Aynı zamanda bu dönem öğrencilerin veli desteğine daha fazla ihtiyaç duydukları ve özellikle yüz yüze eğitime devamın sağlanmasının çok önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sirem ve Baş (2020) yüz yüze eğitimde öğretmenin öğrenciyle temas kurması ve soru sorması gibi etkinliklerin öğrencilerin öğrenmesine daha fazla katkı sağladığı sonucuna ulaşmıştır. Bu durum öğrencilerin yüz yüze eğitime katılımının ne kadar önemli olduğunu ortaya koymaktadır.

Katılımcılara bu dönemde yüz yüze eğitimde yaşanan sorunlar sorulduğunda öğretmenlerin büyük çoğunluğunun yüz yüze eğitim süresinin yetersiz olduğunu, Covid-19 salgınına yakalanma risklerinin yüksek olduğunu belirtmiştir. Bununla birlikte ders anlatırken maske kullanmanın öğretmenleri zorladığı anlaşılmaktadır. Katılımcılar bir ders saati süresinin 40 dakikadan 30 dakikaya düşürülmesini de bir sorun olarak görmektedir. Bazı velilerin ilgisiz olması, temizlik konusunda sorun yaşanması, öğrencilerin bir kısmının okula devam etmemesi, zümre öğretmenleriyle yaşanan iletişim problemleri ve gruplara ayırarak eğitim yapmanın karmaşaya neden olması diğer sorunlar olarak ortaya çıkmaktadır.

Katılımcılara pandemi döneminde yüz yüze eğitim yapmakla önceki senelerde yüz yüze eğitim yapma arasındaki farklılıklar sorulduğunda en belirgin farklılığın maske kullanımı olduğu ortaya çıkmaktadır. Aynı şekilde gruba eğitim yapmak da ortaya çıkan diğer bir farklılıktır. Bunların dışında öğle tatilinin olmaması, teneffüs sürelerinin 15 dakikadan 10 dakikaya düşürülmesi, mesafeli sosyal yaşam ve temizliğin öneminin artması diğer farklılıklar olarak ifade edilmiştir.

Bununla birlikte Milli Eğitim Bakanlığı tarafından kısa süre içinde EBA alt yapısını güçlendirmiş olması, özellikle internete erişimi olmayan öğrenciler için TRT EBA TV kanallarının kurulmuş ve yayına başlamış olması öğretmenler tarafından olumlu olarak değerlendirilmektedir. Özer ve Suna (2020) de yaptıkları çalışmada benzer şekilde EBA alt yapısının güçlendirilmesini ve EBA TV kanallarının kurulmasının önemli adımlar olduğu sonucuna ulaşmıştır. Devran (2020) ise yaptığı çalışmada pandeminin eğitim üzerine en önemli etkisinin dijital eğitime geçiş olduğunu ve dijital eğitimin öneminin arttığını belirtmiştir. Kantos (2020) pandemi süreciyle birlikte EBA kullanımının arttığı sonucuna ulaşmıştır. Can (2020) ise ülkemizde uzaktan eğitimin altyapı, içerik, erişim, güvenlik, tasarım gibi yönlerinden güçlendirilmesi gerektiğini savunmuştur. Okulların temizlik malzemesi ihtiyaçları bakanlık bütçesinden karşılanmaktadır. Okulların güvenlik görevlisi ve temizlik personeli ihtiyaçları İŞKUR ile yapılan sözleşme gereği bu yıl da TYP (Toplum Yararına Çalışma Programı) kapsamında karşılanmaktadır. Öğretmenlerin bir kısmı temizlik görevlilerinin yetersiz olduğunu düşünse de (%14,28) çalışmaya katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğu okulun ve sınıfın temizliği ve hijyeni hakkında bir sorundan bahsetmemiştir. Ayrıca öğrencilere EBA sisteminde kullanmaları için ücretsiz internet hizmeti ve uzaktan eğitime erişimi olmayan öğrenciler için EBA Destek Noktaları ve ücretsiz tablet bilgisayar dağıtım süreci devam etmektedir. Bu uygulamalar da çalışmaya katılan öğretmenler tarafından olumlu karşılanmaktadır. Bununla birlikte Kantos (2020), Arı ve Kanat (2020), Bakioğlu ve Çevik (2020), Özer ve Suna (2020) öğrencilerin uzaktan eğitime erişimde sorun yaşadıkları sonucuna ulaşmıştır.

Katılımcılara pandemi sürecinde eğitim kalitesinin ve verimliliğin artırılması için yapılması gerekenler hakkındaki önerileri sorulduğunda; katılımcılar şu önerileri dile getirmiştir:

Öncelikle yüz yüze eğitim için ayrılan süre artırılmalıdır. Okula düzenli olarak devam etmeyen öğrencilerin sınıf tekrarı yapmaları sağlanmalıdır. İlkokul müfredatı pandemi koşullarına göre güncellenmeli ve yeniden düzenlenmelidir.

Uzaktan eğitime erişim de sorun yaşayan öğrencilerin bu problemi çözümlenmelidir. Bozkurt (2020) yaptığı çalışmada uzaktan eğitimin olumsuz etkilerinden biri olarak erişim sorunu yaşayan öğrencilerin eşitsizliğe yol açtığı sonucuna ulaşmıştır. Arı ve Kanat (2020) araştırma sonuçlarına benzer şekilde teknolojiye erişimi olmayan öğrencilerin bu süreçte sorun yaşayacağı sonucuna ulaşmıştır. Bakioğlu ve Çevik (2020) de öğrencilerin eğitime erişim de sorun yaşadığı sonucuna ulaşmıştır. Özer ve Suna (2020) ise ilerleyen dönemlerde eğitimde dijitalleşmenin artacağını savunmuş ve bu durumun teknoloji ve dijital materyallere erişim sorunu çözülmezse fırsat eşitliği açısından sorunlara neden olacağını belirtmiştir.

Katılımcıların diğer bir önerisi ise; EBA vb. eğitim platformları desteklenmeli ve yerli bir canlı ders programı altyapısı geliştirilmelidir. Kantos (2020) de benzer şekilde her öğrencinin öğretmeniyle canlı ders işleyebileceği bir sistem alt yapısının kurulması gerektiğini savunmuştur. Devran (2020) ise dijital eğitim konusunda reform yapılması gerektiğini savunmaktadır. Bakioğlu ve Çevik (2020) yaptıkları çalışmada öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde yaşadıkları en büyük sorunların teknolojik sıkıntılar ve uzaktan eğitim için gerekli olan programları kullanamamak olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu durum yerli ve Türkçe olarak hazırlanacak bir uzaktan eğitim programının ne kadar gerekli olduğunu ve yararlı olacağını göstermektedir.

Katılımcıların diğer önerileri ise; Öğretmenlerin ekonomik durumları iyileştirilmeli ve teknolojik ürün ihtiyaçları devlet tarafından karşılanmalıdır. Milli Eğitim Bakanlığı benzer durumlar için önlem olarak bir stratejik plan geliştirmelidir. Pandemi sona erdikten sonra öğrenci ve öğretmenler için rehabilitasyon çalışmaları yapılmalıdır. Veliler eğitimin önemi konusunda bilinçlendirilmeli ve Türkçe bilmeyen veliler Türkçe öğrenmeye teşvik edilmelidir.

KAYNAKÇA

- Akyol, H. (2005). *Türkçe İlkokuma yazma öğretimi*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Arı, A. ve Kanat, M. (2020). Covid-19 üzerine öğretmen adaylarının görüşleri. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Salgın Hastalıklar Özel Sayısı, 459-492.
- Aslan, R. (2020). Tarihten günümüze epidemiler, pandemiler ve covid-19. *Ayrıntı Dergisi*, 8(65), 35-41.
- Bakioğlu, B. ve Çevik, M. (2020). Covid-19 pandemisi sürecinde fen bilimleri öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *Turkish Studies Dergisi*, 15(4), 109-129.
- Baltacı, A. (2018). Nitel araştırmalarda örnekleme yöntemleri ve örnek hacmi sorunsalı üzerine kavramsal bir inceleme. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 231-274.
- Bozkurt, A. (2020). Koronavirüs pandemisi sırasında ilköğretim öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik imge ve algıları: Bir metafor analizi. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 1- 23.
- Can, E. (2020). Coronavirüs pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 11-53.
- Devran, İ. (2020). Pandemi sürecinin toplum, kültür ve eğitime etkisi ile ilgili görüşlerin değerlendirilmesi. *2st International Conference on Interdisciplinary Educational Reflections*, 46-67, 19-20 June, Nicosia.
- Kantos, Z. (2020). Sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim ile ilgili düşünceleri, K. Çift yıldız (Editör), *8. Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Kongresi*, 67-81, Elazığ: Asos Yayınevi.
- Kaysi, F. (2020). Covid-19 salgını sürecinde Türkiye’de gerçekleştirilen uzaktan eğitimin değerlendirilmesi. *5th International Scientific Research Congress*, 17-22, 1-2 Eylül, İstanbul.
- Keskin, M. ve Kaya, D. (2020). Covid-19 sürecinde öğrencilerin web tabanlı uzaktan eğitime yönelik geri bildirimlerinin değerlendirilmesi. *İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 5(2), 59-67.

- MEB. (2017). Temel Eğitim Genel Müdürlüğü'nün 07/09/2017 tarih ve 13229961 Sayılı Yazısı.
- MEB. (2020a). Ortaöğretim Genel Müdürlüğü'nün 18/09/2020 tarih Ve 13044945 Sayılı Yazısı.
- MEB. (2020b). Temel Eğitim Genel Müdürlüğü 08/10/2020 tarih ve 14430520 Sayılı Yazısı.
- MEB. (2020c). Ortaöğretim Genel Müdürlüğü'nün 19/11/2020 tarih ve 16964289 Sayılı Yazısı.
- Obalar, S. (2009). *İlköğretim birinci sınıf öğrencilerinin ilk okuma yazma becerileri ile sosyal duygusal uyum ve zekâ düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Özer, M. ve Suna, H. (2020). *Effects of covid-19 pandemic on education. Efections on the pandemic in the future of the world*. Ankara: TÜBA.
- Sirem, Ö. ve Baş, Ö. (2020). Okuma güçlüğü olan ilkokul öğrencilerinin covid-19 sürecinde uzaktan eğitim deneyimleri. *Turkish Studies Dergisi*, 15(4), 993-1009.
- Subaşı, M. ve Okumuş, K. (2017). Bir araştırma yöntemi olarak durum çalışması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 419-426.
- T.C. Sağlık Bakanlığı. (2020). *Covid-19rehberi*. https://covid19bilgi.saglik.gov.tr/depo/rehberler/COVID-19_Rehberi.pdf, Erişim Tarihi: 12 Ekim 2020.
- Üstün, Ç. ve Özçiftçi, S. (2020). Covid-19 pandemisinin sosyal yaşam ve etik düzlem üzerine etkileri: Bir değerlendirme çalışması. *Anadolu Kliniği Tıp Bilimleri Dergisi*, 25, Özel Sayı 1, 142-153.
- WHO. (2020). *Coronavirus disease 2019 (COVID-19) Situation Report - 52*. https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/situation-reports/20200312-sitrep-52-covid-19.pdf?sfvrsn=e2bfc9c0_4, Erişim Tarihi: 15 Eylül 2020.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (11. Baskı)*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.